

FECUŠOVÁ, J. 2017. *Príručka k dani z príjmov v Spojenom kráľovstve*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove [preklad z anglického originálu].

V základoch hospodárskej politiky sa čitateľ dozvie, že národohospodárska (hospodárska) politika v trhovej ekonomike sa opiera o tzv. magický štvoruholník hospodárskej politiky. Tvoria ho nasledovne štyri ekonomické kategórie: ekonomický rast, miera zamestnanosti, miera inflácie a platobná bilancia. Akonáhle vláda svojou fiškálnou politikou pohne čo len jednou z týchto kategórií, pohnú sa aj všetky ostatné, ale nie vždy priamoúmerne a žiaducim smerom. V tom je objektívne veľká dilema a náročnosť zodpovedného vládnutia pre každú vládu. Jedným z najvhodnejších nástrojov na makroekonomickú reguláciu, t.j. aj na ovplyvňovanie magického štvoruholníka hospodárskej politiky sú práve *dane* v trhovej ekonomike. Preto sú také dôležité a úspešné sú najmä vtedy, keď sú motivačné (t. j. na dani z príjmov pod psychologickou hranicou 20%).

Daň je povinná platba, ktorá sa odvádza do štátneho rozpočtu *priamo* alebo *nepriamo*. Je uvalená na dôchodky fyzických a právnických osôb, na mzdy, na spotrebné tovary a mnohé ďalšie položky. Dane slúžia na financovanie verejných statkov a na krytie výdavkov na všetkých úrovniach štátnej správy. Sú významným nástrojom vlády a hlavnou príjmovou položkou, ktorá slúži na financovanie verejných výdavkov.

Income tax v Británii je daň z osobných príjmov a je hlavným zdrojom vládnych príjmov určených k zabezpečeniu verejných služieb. Každý rok sa upravuje zákonom o dani z príjmu a vyberá ju daňový úrad *Her Majesty's Revenue and Customs* (HMRC). Ukladá sa daňovou sadzbou známou ako *standard rate*, ku ktorej sa pripočítajú postupné prírážky nazývané *higher rates* na vyššie zdaniteľné príjmy. Zvláštna sadzba sa pripisuje na investičný (alebo bezprácný) príjem nad určitou úrovňou. Osoby dostávajú určité úľavy, ktoré znižujú výšku dane, ktorú platia.

Ako uvádza autorka prekladu, predkladaná publikácia *Príručka k dani z príjmov v Spojenom kráľovstve* sa zaoberá analýzou prekladu odborného textu v oblasti daňovníctva v Spojenom kráľovstve a procesom hľadania vhodných prekladateľských ekvivalentov. V tomto procese autorka využíva okrem tradičných slovníkov aj elektronické verzie a zdroje ako sú online slovníky, googlovanie a diskusné fóra. Autorka tvrdí, že „*pri hľadaní zodpovedajúcich terminologických ekvivalentov v slovenčine sme sa často stretávali s neúspechom. Príslušná reália v našom národnom jazyku buď neexistuje, alebo slovenský ekvivalent nezodpovedá presne ekvivalentu v cudzom jazyku*“ (s. 29). Veríme, že doposiaľ autorka vynaložila veľké úsilie pri preklade daného odborného textu. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť by sme autorke odporúčali siahnuť po niektorých z odborných ekonomických slovníkoch, napr. *Longman Dictionary of Business English* (Adam, J. H., Harlow: Longman, Beirut: York Press, 2000) a jeho ekvivalent *Anglicko-český ekonomický slovník*, (Adam, J. H., Praha: Leda, 2000) ktorý zahŕňa základnú anglickú slovnú zásobu súčasnej economickej praxe a teórie. Sú v ňom podrobne rozpracované termíny z odborov ako je bankovníctvo, dane, financie, národné hospodárstvo a rôzne iné, a výrazne sú v ňom zastúpené ekonomické reálie anglicky hovoriacich krajín predovšetkým Veľkej Británie a USA. V súvislosti s odbornou terminológiou odporúčame autorke ďalej konzultovať aj Zákon č. 595/2003 Z. z. – Zákon o dani z príjmov. Autorka má možnosť porovnávať anglickú a slovenskú odbornú terminológiu, ktorej sa venuje napríklad v kapitolách č. 1, 4, 5, 10, 11, 14, 15, 17, 18, atď. Slovenský daňový zákon rieši túto problematiku napr. v § 3 Predmet dane, § 5 Príjmy zo závislej činnosti – h) obslužné, § 11 Nezdaniteľné časti základu dane – na daňovníka, manžela (manželku), § 15 Sadzba dane, § 30 Úľava na dani ..., § 32 Daňové priznanie, § 38 Ročné zúčtovanie, § 43 Daň vyberaná zrážkou, atď.

Čo sa týka formálnej stránky príručky odporúčame autorke upraviť číslovanie kapitol v prvej a druhej časti príručky. Ďalej navrhujeme zjednotiť preklad v obsahu príručky i v texte, napr. v podkapitolách a kapitolkách 3.1.2 *You have more than one tax code – Použite viacerých*

daňových kódov, 3.3.1 *If your tax code has a 'K' at the beginning – Ak daňový kód má písmeno „K“ na začiatku*, 3.3.2 *If your tax code has 'W1' or 'M1' at the end – Daňový kód s „W1“ alebo „M1“ na konci*, 3.6 *If you think your code is wrong – Ak kód je nesprávny*, 4.7 *If you need to change your return – Zmeny v daňovom priznaní*, 4.7.3 *If you used commercial software – Použitie komerčného softvéru*, 4.7.5 *If you're owed tax – Ak osoba je dlžná na dani*, 4.7.6 *If you need to pay more tax – Ak vznikne povinnosť zaplatiť vyššiu daň*, atď. Autorka uvádza, že zdrojový text bol stiahnutý z webovej stránky HMRC. Napriek tomu, že sa v danom texte vyskytuje veľké množstvo skrátených tvarov pomocných a spôsobových slovies, napr. 11.3 *How you'll get tax relief*, 12.3 *Who can't use the tax checker*, 13.2 *You're employed*, 13.3 *You've stopped work* atď. odporúčame autorku nepoužívať ich v písanom texte.

Reprezentatívny prieskum verejnej mienky a daňových znalostí v minulosti ukázal katastrofálnu neznalosť daňovej problematiky u slovenského obyvateľstva. Takmer tretina občanov si vôbec neuvedomovala ani len existenciu dane z pridanej hodnoty (DPH), ktorá je súčasťou takmer všetkých transakcií. Najmenej uvedomovanými daňami boli *nepriame* dane, medzi ktoré patria okrem DPH aj tzv. spotrebné dane. Veríme, že po úpravách bude daná príručka nepochybne užitočným zdrojom pre odborníkov na dane, prekladateľov, učiteľov, študentov a všetkých záujemcov o daňovú problematiku nielen v Spojenom kráľovstve ale aj na Slovensku.

Kontakt

PaedDr. Zuzana Hrdličková, PhD.

recenzentka

Ekonomická univerzita v Bratislave

Fakulta aplikovaných jazykov

Katedra anglického jazyka

Dolnozemska cesta 1, 852 35 Bratislava

Slovenská republika

Email: zuzana.hrdlickova@euba.sk